

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Sayı :10
5 Kasım 2007

İçindekiler

Çin'de Gelişmeler
ABD ile İlişkiler
Diğer Ülkelerle İlişkiler
AB ile İlişkiler
Türkiye'de Çin
Bağlantılı Gelişmeler

**Çin ekonomisi
üçüncü çeyrekte
%11,5 büyüdü...**

**Ocak-Eylüldöneminde,
Çin'in ticaret hacmi 1,5
trilyon ABD doları
oldu**

**"Çin, ileri teknolojik
donanım ithalatını
artırmaya hazır"**

ULUSLARARASI KURUMLARDA VE TÜRKİYE'DE ÇİN BAĞLANTILI GELİŞMELER

1980'ler itibariyle komünist sistemin kapalı yapısından açık piyasa ekonomisine geçişle hızlı bir büyüme sürecine giren Çin, uluslararası ticaret sistemine entegrasyonu sürecinde önemli bir basamak olan 2001 yılı Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğiyle de tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği, dünya ekonomileri için büyük bir fırsat olmasının yanı sıra bazı tehditleri de beraberinde getirmesi, devletleri ve ilgili kurumları bu ülkeye yönelik bazı stratejiler oluşturmaya yöneltmiştir. Bu bültende, Çin'deki gelişmeler başta olmak üzere, çeşitli devlet ve kurumların Çin üzerine yaptıkları çalışma ve faaliyetler ele alınmıştır.

I. Çin'de Gelişmeler:

a. Ekonomik Büyüme

Çin ekonomisi, 2007 yılının 3. çeyreğinde %11,5 oranında büyüdü. Ekonomistler, bir önceki çeyrekte %11,9'luk bir büyüme hızıyla zirveye ulaşıldığını, 3. çeyrekte bir yavaşlama olduğunu belirtirken, önümüzdeki yıl büyümenin %10'un üzerinde seyretmesini, ancak daha da yavaşlamasını beklediklerini ifade ediyorlar. Pekin, bu yıl çift haneli büyüme hızını dizginleyebilmek için 5 kez faiz oranlarını artırdı. 2008 yılı öncesinde 1 kez daha faiz artırımını bekleniyor.¹ Dünya Bankası tarafından yapılan tahminlere göre, Çin ekonomisi bu yılın sonunda %11,3 büyüyerek üst üste beşinci yılda da yüzde 10'un üzerinde büyümüş olacak. Asya Kalkınma Bankası'nın tahminleri ise bu oranı %11,2 olarak açıkladı. Çinli ekonomist Wang Xiaoguang ise sanayi üretimi ve ihracattaki düşüşle Çin ekonomisinin gelecek yılın ikinci yarısında yavaşlayabileceğini belirterek, 2008'de ekonominin %11 büyüyeceği, enflasyonun ise %3,5 düzeyinde kalacağı tahmininde bulundu.²

b. Dış Ticaret

Çin Gümrüğü'nden verilen son istatistiklere göre, bu yılın ilk üç çeyreğinde, Çin'in dış ticaret hacmi 1,5 trilyon ABD dolarına ulaşarak, geçen yılın aynı dönemine göre %20 arttı ve 180 milyar doları geçen ticaret fazlası gerçekleştirildi. Aynı dönemde, Çin dört büyük ticaret ortağı olan Avrupa Birliği, ABD, Japonya ve ASEAN ile arasındaki ticaret hacmini 100'er milyar doların üstüne çıkardı.³

Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Liao Xiaoqi, ABD'yle ticaretin dengeli bir şekilde gelişmesini sağlamak için, ABD'den ileri teknolojik donanım ithalatını artırmaya hazır olduklarını belirtti. Liao Xiaoqi, Çin Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenen Çin-ABD Teknolojik İşbirliği Forumu'nda yaptığı konuşmada, ABD hükümetinin teknoloji ihracatına yönelik sınırlamaları daha da gevşeterek, iki tarafın yüksek bilim ve teknoloji alanındaki işbirliğini güçlendirmesine daha elverişli bir ortam yaratmasını istediklerini belirtti.⁴

Dünya konteyner ihtiyacının %93'ünü Çin karşıyor

Çin konteyner imalatında tüm diğer ülke sanayilerini geride bırakarak toplam pazarın %93'ünü eline geçirdi. 2006'da teu konteyner üretimi açısından diğer ileri sanayi ülkelerine %7'lik pay bırakan Çin'in 2008'de diğer tüm konteyner imalat fabrikalarını da kapanmak zorunda bırakacak şekilde %100'lük kapasiteye erişmesinin kaçınılmaz olduğu da belirtiliyor. Yılda 6 milyon teu konteyner üretimi yapan Çin'in en güçlü sanayi grubu olan China International Marine Containers (CIMC) 20'den fazla fabrikasıyla dünyanın en büyük konteyner imalat sanayii olarak da tanınmakta. CIMC, tekbaşına dünya konteyner üretiminin %50'sini elinde bulunduruyor. 2003'de 1 milyon teu konteyner ihraç eden CIMC, 3 milyon teu gibi bir rekora koşuyor.⁵

Tüketici fiyat endeksi Eylül'de %6,2 arttı

c. Enflasyon ve Para Politikası

Çin Devlet Kalkınma ve Reform Komitesi Başkan Yardımcısı Zhu Zhixin, bu yılın Eylül ayında, Çin halkının tüketim fiyat endeksinin (CPI) geçen yılın aynı dönemine göre %6,2 yükseldiğini, bir önceki aya göre ise 0,3 puan düştüğünü belirtti. Zhu Zhixin, açıklamasında, Çin'de yaşanan son fiyat yükselişinin, tarım ürünleri ve özellikle gıda fiyatlarındaki büyük artıştan kaynaklandığını, fiyatların büyük ölçüde ve devamlı olarak yükselme olasılığının fazla olmadığını ifade etti.⁶

"Renminbi'nin kur reformu yön değiştirmeyecek"

Çin Merkez Bankası Başkanı Zhou Xiaochuan, Çin'in Renminbi kur oluşum mekanizması reformunu ilerletmeye devam ederek, arz-talebin bu süreçte daha büyük rol oynamasını sağlayacağını ve Renminbi'nin serbest değişimini gerçekleştireceğini belirtti.⁷

İstihdamı hızlandıran maliye ve vergi politikaları

Çin Maliye Bakanlığı, bu yılın ilk yarısında Çin'in kent ve kasabalarında toplam 6 milyon kişi istihdam edildiğini, istihdamı daha da hızlandırmak için maliye ve vergi alanlarındaki tercihli politikalara devam edileceğini belirtti. Bu kapsamda, istihdama ilişkin sermaye yönetiminin güçlendirilmesi, vergilerin azaltılması veya muafiyet, küçük miktarda kredi, işsizlik sigortasının kapsamının genişletilmesi gibi bir dizi politika saptandığı kaydedildi.⁸

Çin'in 200 milyar dolarlık yatırım fonu faaliyette

d. Yatırımlar / Yatırım Ortamı

Çin'in 200 milyar dolarlık rezerv yatırım fonu China Investment faaliyetlerine başladı. Asya'nın devlete ait en büyük yatırım şirketi olan China Investment 1,43 trilyon dolarla rekor düzeye ulaşan döviz rezervini değerlendirmek için alternatif yollar arayan Pekin yönetimi tarafından yüksek getiri hedefiyle kuruldu. China Investment fonu ilk yatırımını mayıs ayında girişim sermayesi şirketi Blackstone Group'tan 3 milyar dolarlık bir hisse satın alarak gerçekleştirmişti. İlk yatırımında şansızlık yaşayan fon, şirketin hisselerinin %19 oranında düşmesiyle kayıpla karşı karşıya kaldı.⁹

İlk dokuz ayda 47,2 milyar dolarlık yabancı sermaye değerlendirildi

Çin Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan istatistiklere göre, bu yılın ilk dokuz ayında Çin'in fiilen kullandığı yabancı sermaye tutarı 47 milyar 200 milyon dolara ulaşarak, geçen yılın aynı dönemine göre %11'e yakın oranda arttı. İstatistikler, bu yılın ilk dokuz ayında Çin'de yeni kurulan yabancı sermayeli işletmelerin sayısının 28 bini aşarak, geçen yılın aynı dönemine göre %6'dan fazla azaldığını gösterdi.¹⁰

Çin, tarımsal iş gücünü başka sektörlerle kaydırıyor

Çin'de önümüzdeki birkaç yıl içinde tarım dışı sektörlerle aktarılan tarımsal işgücündeki artış eğilimi, istikrarlı bir şekilde korunacak. Her yıl başka sektörlerle kaydırılacak tarımsal işgücünün, 5 ila 7 milyon kişi olacağı tahmin ediliyor. 2004 yılında uygulanmaya başlanan, tarımsal iş gücünü başka sektörlerle aktarmayla ilgili eğitim projesi için üç yılda toplam 1,2 milyar yuan yatırım yapıldı, 8,8 milyon tarımsal iş gücüne eğitim sağlandı.¹¹

Çin'deki yabancı fon şirketleri karlı çıktı

Dünyanın en büyük danışmanlık ve hizmet kuruluşlarından biri olan Price Waterhouse Coopers tarafından kısa süre önce yayımlanan "Çin'deki Yabancı Fon Şirketleri, 2007" raporunda, son üç yıl içinde Çin piyasasında faaliyet gösteren yabancı fon şirketlerinden %60'ının kazançlarının öngörülenden fazla olduğunu gösterdiği kaydedildi. Söz konusu rapor, şu an Çin piyasasında faaliyet gösteren 25 yabancı fon şirketinden 19'u üzerinde gerçekleştirildi. Raporda, fon miktarının 1,8 trilyon yuana ulaşarak, iki yıl öncesinin beş katına çıktığı belirtildi. Raporda ayrıca, Çin'de 13 milyondan fazla yatırımcının fon aldığı kaydedildi.¹²

Yaklaşık 200 fabrika Pekin'den taşındı

Son yıllarda sektörlerin yapısal düzenlemelerini hızlandırarak çağdaş imalatçılığa öncelik veren Pekin belediyesi, son beş yılda yüksek kirlilik yaratan işletmeleri kapatarak ve yaklaşık 200 sanayi işletmesini şehrin dışına taşıyarak şehir sakinlerinin yaşam kalitesini düzeltti.¹³

ÇKP'nin yeni dönem liderleri belirlendi

e. Siyasi/makro gelişmeler

Çin Komünist Partisi (ÇKP) 17. Merkez Komitesi Genel Toplantısı 15-21 Ekim tarihleri arasında Pekin'de düzenlendi. Toplantıda ÇKP'nin yeni dönem liderleri seçildi. Hu Jintao, ÇKP Merkez Komitesi Genel Sekreterliği ve Çin Merkezi Askeri Komisyonu Başkanlığı'na yeniden seçildi. Kongrede "Bilimsel Gelişme" düşüncesi ÇKP tüzüğüne kaydedildi ve ekonomik gelişmenin sonuçlarının Çinli köylüler ve işçiler arasında paylaştırılacağı, hava ve su kaynaklarının kirlilik durumunun iyileştirileceği belirtildi. Ayrıca, ekonomik gelişmeyi ölçen endeks için ilk defa "gayri safi yurt içi hasıla" yerine "kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasıla" kullanıldı.¹⁴

86 milyar dolarlık yolsuzluk faturası Çin ekonomisinin kâbusu

Çin'de senelik maliyeti 86 milyar dolara ulaşan yolsuzluklar ekonomik büyüme önündeki en büyük tehditlerden biri. Ülkede yolsuzlukla mücadele için 1200 kanun ve düzenleme bulunmasına rağmen Çin Yönetimi eksik ve yetersiz düzenlemeler yapmakla eleştiriliyor. Carnegie Uluslararası Barış Vakfı'nın raporuna göre, Çin'de rüşvet ve yolsuzlukların yıllık maliyeti 86 milyar dolara ulaştı. Bu durum da ülkedeki ekonomik büyüme ile siyasi istikrarı tehdit etmesinin yanı sıra yabancı yatırımcıyı da gün geçtikçe yıldıırıyor. Siyasi araştırmalar yapan Washington merkezli Carnegie Vakfı'nın raporunda, yolsuzlukların genel olarak altyapı projeleri, kamu alımları ve finansal hizmetler alanlarında gerçekleştiği belirtildi..¹⁵¹⁶

Çin'de dolar milyarderi sayısı bir yılda 15'ten 106'ya yükseldi

Çin'de geçen yıl sadece 15 olan dolar milyarderi sayısı bu yıl 7 kat artarak 106'ya yükseldi. Muhasebeci Rupert Hoogewerf tarafından uzun yıllardır yapılan sıralamada, Çin'in en zengin insanı 17,3 milyar dolarlık servetiyle 26 yaşındaki emlak devi genç bir kadın oldu. Genç emlakçı, geçen yıl 3,4 milyar dolar servetiyle en zengin Çinli olan kağıt dönüşüm işletmesi sahibi bir başka kadın girişimciyi tahtından etti.¹⁷

Çin'in ilk mülkiyet yasası 1 Ekim tarihinde yürürlüğe girdi

Çin'in ilk mülkiyet yasası 1 Ekim tarihinde resmen yürürlüğe girdi. Çin'in resmî haber ajansı Xinhua Haber Ajansı tarafından yayınlanan habere göre, ilgili birimler Mülkiyet Yasası'nın uygulanması için hazırlık yaparak, mevcut yasaların Mülkiyet Yasası'na aykırı olan bazı maddelerinde değişiklik yaptı.¹⁸

Çin bankacılığı, ilk altı ayda 260 milyar yuan kâr etti

Çin Bankacılık Denetim ve Yönetim Komitesi tarafından yayınlanan istatistiklere göre, bu yılın ilk yarısında ülkede bankacılık alanında gerçekleştirilen kâr 260 milyar yuana ulaştı. Son yıllarda Çin'in bankacılığının hızla geliştiği, varlığının 2003 yılında 26 trilyon yuanken bu yılın Haziran ayı sonunda 48 trilyon yuana kadar arttığı, bunun yanı sıra batık kredi miktarı ve oranının da sürekli azaldığı bildirildi.¹⁹

Yurt dışına giden Çinli turist sayısı 30 milyona yaklaştı

f. Sektörel gelişmeler

Çin Devlet Turizm Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan son istatistiklere göre, bu yılın ilk dokuz ayında yurt dışına giden Çinli turist sayısı 30 milyona yaklaşarak, geçen yılın aynı dönemine göre %17 arttı. Turizm piyasası her geçen gün büyüyen Çin, dünya turizm çevrelerinin de ilgisini çekmeye başladı.²⁰ Çin'in Beijing, Shanghai ve Guangzhou gibi başlıca şehirlerinden giden turistlerin, yurt dışı gezilerinde rahatlığa önem vererek, kişi başına ortalama üç bin dolar harcadığı bildirildi. Nielsen araştırma kuruluşunun Çinlilerin yurt dışı gezileriyle ilgili hazırladığı rapora göre, Çinli turistlerin üçte birinden fazlası dört yıldızlı, onda biri ise beş yıldızlı otelleri tercih ediyor. Çinlilerin gittiği en pahalı turistik bölge Avrupa olurken, Asya'da yapılan harcamalar Avrupa'ya göre üçte bir oranında kalıyor.²¹

ABD'de yarım milyon Çin malı oyuncak piyasadan çekiliyor

II. ABD ile İlişkiler

ABD'de normalin üzerinde kurşun içermesi yüzünden Çin'de üretilen yarım milyondan fazla oyuncak ve çocuk ürünü için yine piyasadan toplatma kararı çıktı. Amerikan Tüketicileri Koruma Komisyonu, Toys R US, Dollar General tarafından üretilen bazı oyuncaklar ile Baby Einstein markalı bazı oyuncaklar, Karaip Korsanları ve Halloween resimleri kullanılan bazı ürünlerin, bir an önce çocukların elinden alınması gerektiğini duyurdu.²²

Çin'den ABD mallarına kalite eleştirisi

ABD'nin, Çin'de üretilen malları piyasadan toplatma kararı aldığı bir dönemde bu kez de Çin'in kalite kontrol konusundaki en üst düzey yetkilisi Li Changjiang, ABD'de üretilen malların kalitesini eleştirdi. Wall Street Journal'ın Asya'da çıkan sayısı için demeç veren Li, ABD'den gelen malların %2 kadarının sorunlu olduğunu belirterek, "Bu yıl Ocak ile Temmuz arasında ABD'den Çin'e gelen 267 bin 300 kargonun %1,8'inde çeşitli defolar çıktı" ifadesini kullandı. Çin'den gelen kınama üzerine, Amerikalı ticaret yetkilisi Susan Schwab, bu eleştirileri kabul etmezken "Çin'in ürün güvenliğini iyileştirmek için sarf ettiği çabalar yapıcı" ifadesini kullandı.²³

Çin Dışişleri Bakanı, Rusya ve Hindistan dışişleri bakanları ile bir araya geldi

III. Diğer Ülkeler ile İlişkiler

Çin Dışişleri Bakanı Yang Jiechi, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ve Hindistan Dışişleri Bakanı Pranab Mukherjee, 24 Ekim tarihinde Çin'in kuzeydoğusunda bulunan Ha'erbin'de bir araya geldiler. Üç bakan, ülkelerini ilgilendiren uluslararası ve bölgesel konuları ele alarak, aralarındaki

Çinli ICBC Afrika'da banka hissesi aldı

işbirliğinin derinleştirilmesi konusunda önemli fikir birliğine ulaştı. Aralarındaki işbirliğinin hiçbir ülke ve örgütü hedef almadığını vurgulayan bakanlar, dünya barışı ve güvenliğini korumak, ortak gelişme ve refahı ilerletmek için daha büyük rol oynamaya hazır olduklarının altını çizdi.²⁴

Çin'in en büyük bankası olan ICBC, Güney Afrika'nın önde gelen bankalarından Standard Bank'ın %20 hissesini 5,6 milyar dolar nakit karşılığında satın aldı. Bu şu ana kadar Afrika'ya yapılan en büyük yabancı yatırım olarak gösteriliyor. Bu girişim aynı zamanda bir Çin bankası tarafından yurtdışında gerçekleştirilen en büyük satın alma. Afrika kıtasının en büyük ekonomisi olan Güney Afrika pazarında büyüme planı içinde olan ICBC, bu yatırımla 18 Afrika ülkesinde ve 21 dünya ülkesinde faaliyet gösteren Standard Bank'ın geniş müşteri portföyüne de ulaşmış olacak. Satın alma haberi ile hisse başına değeri %5,87 artan Standard Bank'ın kendisi de 2006 yılının başından bu yana genişleme sürecindeydi. Bu hafta başında da bir başka Çinli banka olan CITIC, ABD'de mortgage krizi sonrası sert darbe alan Bear Stearns'e 1 milyar dolar yatırım yapmak üzere anlaşmıştı. Tekstilden madencilığa Çinli şirketler son dönemde Afrika ülkelerine olan artan yatırımları ile dikkat çekiyor.²⁵

Çin, Afrika'nın üçüncü büyük ticaret ortağı haline geldi

Çin ve Afrika arasındaki ticaret hacminin son yıllarda sürekli artması sonucu, Çin Afrika'nın üçüncü büyük ticaret ortağı haline geldi. İstatistiklere göre, 2006 yılında Çin ve Afrika arasındaki ticaret hacmi önceki yılın aynı dönemine göre dört kat artarak 55 milyar dolara ulaştı; Çin'in Afrika'ya yönelik ticaret fazlası ise 2 milyar 100 milyon dolar civarında oldu. Çin hükümeti öteden beri, Afrika ülkeleriyle "eşitlik ve karşılıklı yarar ile çeşitlilik ve ortak gelişme" ilkeleri temelinde ekonomik ve ticari işbirliği yapmayı savunuyor. Geçen Temmuz ayına kadar Çin, ağır borçlu ve en az gelişmiş Afrika ülkelerinin borçlarını sildi, bu ülkelerden Çin'e ihraç edilen 450 mala sıfır vergi uygulandı.²⁶

4.Çin-ASEAN Ticaret Yatırım Zirvesi yapıldı

4. Çin-Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) Ticaret ve Yatırım Zirvesi 28 Ekim'de Çin'in güneyindeki Nanning şehrinde yapıldı. ASEAN liderlerinin de katıldığı zirvenin açılışında konuşan Çin Başbakan Yardımcısı Zeng Peiyan, Çin ve ASEAN'ın birbirlerinin dördüncü büyük ticaret ortağı haline geldiklerine işaret ederek, iki taraf arasındaki ticaretin bu yıl hızla geliştiğini, karşılıklı yatırımların artmaya devam ettiğini, işbirliği mekanizmasının daha sağlıklı hale geldiğini ve böylece ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin yeni bir düzeye ulaştığını belirtti.²⁷

Çin, Hindistan ile işbirliğini ilerletiyor

Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Cumhurbaşkanı Hu Jintao, 26 Ekim tarihinde Beijing'de Çin'i ziyaret eden Hindistan Ulusal Kongre Partisi ve Dayanışma ve İlerleme Birliği Başkanı Sonia Gandhi'yle görüştü. Hindistan'la stratejik işbirliği ve ortaklık ilişkilerini derinleştirme yönünde geçen yıl belirlenen "10 Maddelik Strateji"nin uygulanmasını hızlandırarak, ikili ilişkileri yeni bir düzeye taşımaya hazır olduklarını söyledi.²⁸

Çin-Avustralya STA görüşmelerinin 10. oturumu yapıldı

Çin ve Avustralya arasında yapılan Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin 10. oturumu 22-26 Ekim tarihleri arasında Avustralya'nın başkenti Kanbera'da yapıldı. Gümrük işlemleri ve menşe kuralları ile ilgili ilerlemeler sağlandı. Hizmetler, yatırım ve tarımsal ürünlerde tarife kotaları yönetimiyle ilgili görüş alışverişinde bulunuldu. Müzakerelerin 11. oturumunun 2008'in ilk yarısında Beijing'de yapılması kararlaştırıldı.²⁹

AB ve Çin 2008 için tekstil ithalatı denetleme sistemine geçmeye karar verdi.

IV. AB ile İlişkiler

2008 yılında Çin'e uygulanan tekstil kotasının sona erecek olması AB'yi de yeni önlemler almaya yöneltiyor. Tekstil sektöründe serbest ticarete geçiş sürecinde işbirliği için Avrupa Komisyonu ve Çin Dış Ticaret Bakanı 2005 yılında imzalanan mutabakat zaptından hareketle 2008 yılında bir yıllık süre ile uygulanmak üzere ortak ithalat gözetimi sistemine geçmeyi kararlaştırdılar. "Çifte Kontrollü Sistem" Çin'de ihracat AB'de ise ithalat için verilecek olan lisansları kapsamakta. Anlaşma 2005 yılında belirlenen 10 ürün kategorisinden en hassas 8 ürünü kapsıyor. Bu ürünlerin ithalatı her ne kadar sıkı bir denetime tabi tutulsa da ithalat miktarları sınırlanmayacak. Denetime tabi ürün grupları tişörtler, kazaklar, erkek pantolonları, bluzlar, elbiseler, yatak örtüleri, sutyenler ve keten ipliği olarak belirlendi. Söz konusu sistem AB üye devletler lisanslama ofisleri tarafından idare edilecek.³⁰

Çinli Netcom Londra'da şube açıyor

Çin'in en büyük ikinci sabit hat telefon şirketi olan China Netcom 1 Kasım tarihinde Avrupa merkezi olacak olan ofisini Londra'da açtı. China Netcom'un bu hareketi Beijing hükümetinin "go global" (küreselleş) politikası altında Çinli şirketlerin denizaşırı ülkelere açılma çabalarının bir parçası. China Netcom'un ağı Asya, Avrupa, ABD'deki şehirlere kadar yayıldı ve şirket yetkilileri daha da genişleyeceklerini belirtiyor. Çin'in en büyük sabit hat şirketi olan China Telecom Londra ofisini 2005 yılında açmıştı. Çin'in giderek güçlü hale gelen telekom şirketlerinden Huawei ve ZTE de 2002 ve 2004 yıllarında Londra ofislerini açmışlardı. Satış ofisi olarak başlayan bu şirketler bugün aynı zamanda finansa da odaklanmış durumdalar. İngiliz cep telefonu grubu Vodafone'un %3 hisse sahibi olduğu China Mobile da gelecek yılın başlarında Londra ofisini açmayı planlıyor.³¹

Avrupalı çelik üreticileri Çin'e karşı önlem istedi

ArcelorMittal, ThyssenKrupp ve Corus gibi dünya devlerinin üyesi olduğu Avrupa Demir-Çelik Üreticileri Konfederasyonu (Eurofer) AB'ye, haksız rekabet yaptığı iddia edilen Çin, G. Kore ve Tayvan'a karşı antidamping başvurusunda bulundu. Eurofer'den yapılan açıklamada, Avrupa Komisyonu'na gönderilen şikayet mektubunda bu ülkeler için soğuk haddelenmiş paslanmaz yassı ürünlerde ve sadece Çin için galvanizli çelikte antidamping soruşturması talep edildiği ve Çin'e karşı önümüzdeki haftalarda yeni şikayetlerin söz konusu olabileceği ifade edildi. 5 yıl önce net çelik ithalatçısı olan Çin'in son yıllarda yaptığı büyük yatırımlar sonucu bu yıl 50 milyon tondan fazla net çelik ihracatı gerçekleştirmesi bekleniyor. Eurofer, Çin'in dumping yaparak AB'deki fiyatları %25 gerilettiğini ileri sürüyor.³²

Almanya stratejik endüstrilerin yabancı şirketlere devri konusunda bir yasa hazırlığında

Almanya stratejik endüstrilerin yabancılara devrini önlemek amacıyla bir yasa hazırlığı yapıyor. Bu yasa özellikle Abu Dhabi, Suudi Arabistan ve Çin'den gelen fonları hedef alıyor. Söz konusu yasa aynı zamanda hedge-fundlar ile Rusya'nın Gazprom'u gibi AB dışı ülkelerin devlet şirketlerini de kapsıyor. 30 Ekimde Alman Şansölyesi Merkel'e sunulan taslak, onaylanması halinde, Alman federal hükümetine yabancı yatırımların bir şirkette %25'e kadar ya da daha fazla pay sahibi olmasını veto etme hakkı veriyor.³³

G7 Çin'den yuanın değerinin artmasına izin vermesini istiyor

Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere ve ABD'den oluşan dünyanın en gelişmiş 7 sanayi ülkesinin maliye bakanları Euro'nun dolar karşısında bir başka rekora imza atarak 1.4310 seviyesine gelmesiyle birlikte döviz kurları ve para politikasını tartışmak üzere 19 Ekim'de Washington'da toplandı. Euro'nun dolar ve yuan karşısındaki değerlenmesi Fransa gibi ihracatta rekabet gücü zayıflayan ve ekonomik büyümesi olumsuz etkilenen bazı Avrupa ülkelerinde endişe yaratıyor. Bununla birlikte, G7'nin son bildirisi Çin'i döviz kurunu ayarlamaya çağırırken doların mevcut düşük değeriyle ilgili bir değerlendirmede bulunmuyor.³⁴

AB Çin'den ithal lambalara uyguladığı vergilerle ilgili yasal zorlukla karşı karşıya

Avrupa Komisyonu geçtiğimiz aylarda Çin'den ithal edilen enerji tasarruflu lambalara uygulanan anti-dumping vergilerinin 1 yıl daha uygulamada kalmasını teklif etmiş ve AB bakanları da, çevreciler ve bazı AB şirketlerinin protestolarına rağmen, teklifi onaylamıştı. Çin, Pakistan, Filipinler ve Vietnam'dan ithal edilen lambalara uygulanan %66 oranındaki anti-dumping vergisi 2001 yılından bu yana yürürlükte idi. Komisyon yaptıkları araştırmalardan sonra AB'li üreticilerin kendilerini piyasa şartlarına hazırlamaları için böyle bir süre uzatma teklifi sunduklarını belirtmişti. Ancak, Dutch electronic grubu, Phillips ve İsveçli Ikea'nın da içinde bulunduğu Çin'den bu lambaları yüklü miktarda ithal eden bazı Avrupalı şirketler kararı eleştirdi. İtalyan aydınlatma şirketi Targetti Sankey, Komisyonun kararını mahkemeye taşıyarak araştırmaların hatalı olduğunu iddia edeceklerini belirtti. Şirket avukatı davanın kazanılması halinde ithalatçıların 2001 yılından bu yana ödediği milyonlarca Euroluk verginin iade edilmesinin mümkün olabileceğini ifade etti.³⁵

BIAC Çin ve Hindistan ile Enerji konusu için 21 Kasım'da bir araya geliyor

Çin ve Hindistan'ın artan enerji ihtiyaçları, iklim değişikliği ve enerji güvenliği gibi dünyanın geri kalanını da etkileyebilecek sonuçlara neden olabiliyor. Bu nedenle BIAC (İş ve Sanayi Dünyasının OECD'ye Danışmanlık Komitesi) ve Hollanda Sanayici ve İşverenler Konfederasyonu 21 Kasım Çarşamba günü Konfederasyon'un Hollanda'daki genel merkezinde enerji konusunda üst düzey bir toplantı düzenliyor.³⁶

Çin'e kota kalkıyor fason üretici tedirgin markalar ise memnun

V. Türkiye'de Çin Bağlantılı Gelişmeler

Çin'e karşı tüm tekstil kotaları 2008 başında kalkıyor. Sektörün büyük bir bölümünü oluşturan fason üreticiler kota uygulanmasına devam edilmesini isterken, yerli markalar ise üç yıl öncesinin aksine Çin'de ürettirdikleri ürünlerle Avrupa'dan Türkiye'ye giren yabancı markalarla rekabet edemedikleri gerekçesiyle kotaların kalkmasını istiyor.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), serbest ticaret ilkelerine bağlı olarak 1 Ocak

2005'ten itibaren kotaların kaldırılmasını istiyordu. Ancak, kotaların kaldırılması Çin ile AB arasındaki anlaşmayla tekstil ve konfeksiyon sektöründeki bazı ürünlerde 1 Ocak 2008'e ertelenmişti. AB ile yapılan anlaşma sayesinde 44 kategoride koruma önlemi alan Türk tekstil ve konfeksiyon sektörü, 2005'te Çin nedeniyle büyük bir yıkım yaşamamıştı. 1 Ocak 2008 itibarıyla 3 yıl boyunca aşağıdaki ürünlere uygulanan kotalar kalkıyor.

Kotalı Çin malları: Pamuklu mensucat, suni filament iplik mensucatu, yünlü mensucat, dokunmamış mensucat, selüloz türevlerinden sıvama mensucat, keten ve ramiden mensucat, anoraklar

Giyimde kotalı ürünler: Gömlek tişört, kazaklar, rüzgar kolsuz ceket, dokunmuş kışlık pantolon (erkek/çocuk), gömlekler, fanila atlet, külot ve slip, gece gömleği vs., parka, anorak, rüzgârlık, pijama, astarlı spor kıyafeti, blazer, askılı tulum, kısa pantolon, şort, etek, takım elbiseler, dışı tek taraflı astarlı spor elbiseleri, palto yağmurluk ve ceket (erkek), palto pelerin, manto, yağmurluk ve kaban (kadın), önlük ve iş kıyafeti, örme palto, ceket, plazer, spor kıyafeti, örme bluz ve süveter (kadın), ipekten elbise.

Kotaya tabi aksesuarlar: Papyon ve kravat, eldivenler, çorap, külotlu çorap, tayt, sutyenler, yüzme kıyafetleri, şal, duvak, eşarp, peçe.

Kota uygulanan ev tekstili ürünleri: pamuklu havlu, yatak çarşafları, bornoz, robdöşambır, masa örtüleri, perdeler (stor dahil)³⁷

Dış ticaret açığının yarısı Rusya ve Çin'den

Ocak-Ağustos döneminde Türkiye'nin verdiği 40.4 milyar dolarlık dış ticaret açığının 19.2 milyar doları Rusya ve Çin'den kaynaklandı. Türkiye'nin yüklü miktarlarda doğal gaz alımı yaptığı Rusya ile son yıllarda ucuz ürünleriyle tüm dünya pazarlarını istila eden Çin'le ticaretinde ortaya çıkan açık, toplam dış ticaret açığını ikiye katlıyor. 200'den fazla ülkeyle ticaret yapan Türkiye, iki ülkeye karşı, neredeyse toplam dış ticaretindeki kadar açık veriyor. Türkiye'nin Ocak-Ağustos döneminde verdiği 40.4 milyar dolarlık dış ticaret açığının da 19.2 milyar dolarla %47.5'i Rusya ve Çin'den kaynaklandığı dikkati çekiyor.³⁸

Çin malı 'laminat parke'ye soruşturma

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 31 Ekim tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğine göre üç yerli üretici firma, Çin menşeli "laminat parkeler"in Türkiye'ye dumpingli fiyatlarla ithal edildiği iddiasıyla söz konusu maddelerin ithalatına karşı önlem alınması istemiyle başvuruda bulundu. İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu, yapılan inceleme sonucunda, soruşturma açılmasına karar verdi.³⁹

Çin büyümesi Türkiye'ye fırsatlar yaratır

Sabancı Üniversitesi'nin Uluslararası Danışma Kurulu toplantısı için İstanbul'a gelen Bekaert Yönetim Kurulu Başkanı Baron Paul Buysse, BRIC ülkeleri olarak adlandırılan Brezilya, Hindistan, Rusya ve Çin'in önümüzdeki 50 yıl içinde büyümeye devam edeceğini söyledi. Buysse, "Yapılan araştırmalarda Çin'in 2050'de birinci, ABD'nin ikinci, Hindistan'ın ise üçüncü ülke olacağı görülüyor. Daha şimdiden dünyanın en büyük şirketler arasında üç büyük Çinli firma var. Bankacılık ve finansın % 30'unu Çin kontrol ediyor. Çinli bankalar dışarıya açılmalarıyla inanılmaz fırsatlar yaratacaklar. Türkiye bu ülkelerle iyi ilişkiler içinde olmalı. Aynı zamanda AB üyeliği için de çabalamalı." şeklinde konuştu.⁴⁰

Kaynaklar

- 1 Dünya Gazetesi, 25.10.2007
- 2 Referans Gazetesi, 24.10.2007
- 3 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/15/1@81638.htm>
- 4 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/12/1@81497.htm>
- 5 Referans Gazetesi, 18.10.2007
- 6 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/18/1@81879.htm>
- 7 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/18/1@81880.htm>
- 8 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/04/1@81071.htm>
- 9 <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=azt1SwXSiBog>
- 10 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/12/1@81508.htm>
- 11 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/11/1@81441.htm>
- 12 http://www.pwchk.com/webmedia/doc/633240023045593080_im_foreign_fund_mgt_sep2007.pdf
- 13 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/05/1@81111.htm>
- 14 Referans Gazetesi, 16.10.2007
- 15 <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=newsarchive&sid=aCN3fZGpcoAs>
- 16 http://www.carnegieendowment.org/files/pb55_pei_china_corruption_final.pdf
- 17 Dünya Gazetesi, 10/10/2007
- 18 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/01/1@80936.htm>
- 19 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/02/1@80974.htm>
- 20 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/31/1@82557.htm>
- 21 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/29/1@82463.htm>
- 22 Dünya Gazetesi, 05/10/2007
- 23 Referans Gazetesi, 10.10.2007
- 24 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/24/1@82220.htm>
- 25 Referans Gazetesi, 26.10.2007
- 26 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/02/1@80985.htm>
- 27 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/28/1@82382.htm>
- 28 <http://turkish.cri.cn/281/2007/10/26/1@82354.htm>
- 29 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/significantnews/200710/20071005185589.html>
- 30 http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/industry/textile/pr091007_en.htm
- 31 <http://www.ft.com/cms/s/0/28d9ded6-8747-11dc-a3ff-0000779fd2ac.html>
- 32 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=82242&ForArsiv=1
- 33 <http://www.euractiv.com/en/trade/germany-plans-law-foreign-takeovers/article-168060>
- 34 <http://www.euractiv.com/en/euro/g7-implores-china-allow-stronger-yuan/article-167767>
- 35 <http://www.euractiv.com/en/trade/eu-faces-legal-challenge-extension-chinese-light-bulb-duties/article-167654>
- 36 <http://www.biac.org/whatsnew.htm>
- 37 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=82714&KOS_KOD=5&ForArsiv=1
- 38 Referans Gazetesi, 03.10.2007
- 39 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=82403&ForArsiv=1
- 40 Referans Gazetesi, 06.10.2007